

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora

Institutionen för svenska språket

1SS200 Svenska som andraspråk, fortsättningskurs, 30 högskolepoäng

1SS200 Swedish as a Second Language, 30 credits

Huvudområde

Svenska som andraspråk

Ämnesgrupp

Svenska som andraspråk

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1F

Fastställande

Fastställd 2009-06-16

Senast reviderad 2023-04-04 av Fakulteten för konst och humaniora. Ändringar i litteraturlistan, delkurs 5

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2023

Förkunskaper

Svenska som andraspråk 1-30 högskolepoäng (1SS120) eller motsvarande.

Mål

Övergripande mål

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna

- utföra en språktypologisk analys,
- analysera språkproduktion hos andraspråksinlärare,
- redogöra för läs- och skrivutveckling på andraspråket,
- diskutera hur läromedelstexter kan användas i ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt med flerspråkiga elever,
- konstruera uppgifter och göra grundläggande bedömningar av andraspråkslevers språkliga produktion utifrån gällande styrdokument,
- diskutera vad flerspråkighet innebär för individen och samhället samt kunna uppvisa goda kunskaper om erkända minoritetsspråk i Sverige,
- planera undervisning i, om och genom litteratur med flerspråkiga elever.

Delkurs 1. Språkutvecklingsteorier och språktypologi, 4,5 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- redogöra för huvuddragen i svensk och internationell forskning om språkutveckling,
- analysera andraspråksinlärares språkproduktion,
- analysera ett valfritt språk ur ett typologiskt perspektiv,
- tillämpa teorier om språkutveckling på eget insamlat material.

Delkurs 2. Att läsa, skriva och lära på ett andraspråk, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- redogöra för läs- och skrivutveckling på ett andraspråk,
- didaktiskt motivera undervisning i relation till ordförråds- och litteracitetsutveckling,
- analysera och värdera läromedelstexters svårighetsgrad med hänsyn till andraspråkselevs språkfärdighetsnivå.

Delkurs 3. Bedömning och betyg i svenska som andraspråk, 3 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- redogöra för kursplaner och aktuella styrdokument formulerade för andraspråkselever,
- konstruera och motivera betygsgrundande uppgifter i relation till styrdokumentet,
- bedöma andraspråkselevs skriftliga och muntliga produktion i enlighet med styrdokumentet.

Delkurs 4. Flerspråkighet, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- redogöra för sociolingvistiska perspektiv på flerspråkighetens betydelse på individ-, grupp- och samhällsnivå,
- anlägga kritiska perspektiv på språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt för flerspråkiga elever i skolan,
- beskriva och diskutera minoritetsspråkens status i Sverige,
- problematisera normgivande diskurser om en- och flerspråkighet,
- anlägga fördjupade teoretiska och didaktiska perspektiv på språkutveckling hos flerspråkiga elever.

Delkurs 5. Litteraturdidaktik, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs skall den studerande kunna

- tolka och diskutera skönlitterära texter ur olika litterära genrer, problematisera begreppet *litterär genre* och presentera grundläggande genreteori,
- redogöra för innebörden av litterär kompetens för flerspråkiga elever i relation till styrdokument,
- motivera val av litterära texter anpassat till flerspråkiga elevers språkfärdighetsnivå och progression,
- redogöra för skillnader mellan att undervisa om, i och genom litteratur,
- diskutera och problematisera skönlitteratur utifrån begreppen socioekonomisk status, genus och etnicitet,
- tillämpa grundläggande ämnesrelaterad teori och terminologi på

litteraturdidaktiska frågeställningar.

Innehåll

Delkurs 1. *Språkutvecklingsteorier och språktypologi, 4,5 hp*

Delkursen ger en översikt av olika teorier om språkutveckling med fokus på andraspråsutveckling. Teoretiska begrepp som utvecklingssekvenser, transfer och markering diskuteras och problematiseras. Vidare studeras olika bakgrundsfaktorer inverkan på andraspråsutveckling. Delkursen avslutas med en analys av en andraspråksinlärares språkproduktion och en språktypologisk översikt samt ett enskilt studium av ett valfritt språks grammatiska struktur.

Delkurs 2. *Att läsa, skriva och lära på ett andraspråk, 7,5 hp*

Delkursen omfattar barns och vuxnas litteracitetsutveckling (läs- och skrivutveckling) på andraspråket. Andraspråkselevens möten med läromedelstexter och språket i skolan samt språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i det flerspråkiga klassrummet studeras.

Delkurs 3. *Betyg och bedömning i svenska som andraspråk, 3 hp*

Delkursen fokuserar på betygssättning inom ämnet svenska som andraspråk genom såväl teoretiska diskussioner som praktisk tillämpning. Aktuella styrdokument studeras liksom muntliga och skriftliga bedömningsmaterial av olika slag. Sambanden mellan mål, kunskapsinnehåll, samt bedömning och betygssättning diskuteras.

Delkurs 4. *Flerspråkighet, 7,5 hp*

Delkursen omfattar aspekter på flerspråkighet, språkbevarande faktorer och svensk språklagstiftning. Flerspråkigheten i den svenska skolan i ett internationellt jämförande perspektiv behandlas. I delkursen diskuteras didaktiska förhållningssätt med avseende på flerspråkiga elever.

Delkurs 5. *Litteraturdidaktik, 7,5 hp*

Delkursen behandlar skönlitteratur och dess funktioner och villkor, historiskt och i vår samtid. Delkursen ger en grundläggande orientering i litteraturanlys, litterär genre teori och teoretiska perspektiv på mötet mellan text och flerspråkiga läsare. Den lästa litteraturen diskuteras i förhållande till socioekonomisk status, genus- och etnicitetsperspektiv. Litteraturens plats i dagens undervisning behandlas utifrån litteraturdidaktisk forskning. Stor vikt läggs också vid att synliggöra möjligheter och skillnader mellan att undervisa om, i och genom litteratur.

Undervisningsformer

Undervisningen sker i form av föreläsningar samt obligatoriska gruppdiskussioner och seminarieövningar. När kursen ges som nätbaserad deltidskurs ges undervisningen företrädesvis med stöd av webbaserad lärplattform utan obligatoriska träffar.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

För betyget Godkänd ska kursens mål vara uppnådda. Betygskriterier för betyget Väl godkänd meddelas skriftligen vid kursstart.

Delkurs 1 Språkutvecklingsteorier och språktypologi examineras genom hemtentamen (4,5 hp).

Delkurs 2 *Att läsa, skriva och lära på ett andraspråk* examineras genom inlämningsuppgifter (1,5 hp) och salstentamen när kursen ges campusbaserad eller hemtentamen när kursen ges distansbaserad om 6 hp.

Delkurs 3 *Betyg och bedömning* examineras genom hemtentamen (3 hp).

Delkurs 4 *Flerspråkighet* examineras genom inlämningsuppgifter (1,5 hp) och salstentamen när kursen ges campusbaserad eller hemtentamen när kursen ges distansbaserad om 6 hp.

Delkurs 5 *Litteraturdidaktik* examineras genom inlämningsuppgifter (1,5 hp) och hemtentamen (6 hp).

Provmoment omfattande minst 19,5 högskolepoäng måste ha betyget Väl godkänd för att slutbetyget ska bli Väl godkänd.

Om universitetet beslutat att en student har rätt till särskilt pedagogiskt stöd på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att ge ett anpassat prov eller att studenten genomför provet på ett alternativt sätt.

Förnyad examination ges i enlighet med Lokala regler för kurs och examination på grundnivå och avancerad nivå vid Linnéuniversitetet.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs kursvärdering. Resultat och analys av genomförd kursvärdering ska skyndsamt återkopplas till de studenter som genomfört kursen. Studenter som deltar vid nästa kurstillfälle erhåller återkoppling vid kursstart. Kursvärdering genomförs anonymt.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Gemensam litteratur för samtliga delkurser:

Blomström, Vendela, & Wennerberg, Jeanna. Senaste upplagan. *Akademiskt läsande och skrivande*. Lund: Studentlitteratur. 202 s.

Skolverket. Senaste upplagan. *Läroplan Svenska som andraspråk för grundskolan*. Ca 18 s.

Skolverket. Senaste upplagan. *Läroplan Svenska som andraspråk för gymnasiet*. s. 182–202. 20 s.

Svenska skrivregler utgivna av Språkrådet. 2017. 4:e uppl. Stockholm: Liber. 312 s. ISBN: 978-91-47-11149-7

Delkurs 1. Språkutvecklingsteorier och språktypologi, 4,5 hp

Abrahamsson, Niclas. 2009. *Andraspråksinläring*. Studentlitteratur. s. (7–149, 171–253) 224 s. ISBN: 978-91-44-01995-6

Andersson, Lars-Gunnar. 2001. *Språktypologi och språksläktskap*. Stockholm: Liber.

95 s. ISBN: 978-91-47-05118-2

Dyson, Bronwen & Håkansson, Gisela. 2017: The typological challenge in PT. I: Dyson, Bronwen & Håkansson, Gisela. *Understanding second language processing: a focus on processability theory*. Amsterdam: John Benjamins. s. 79–103. 24 s. ISBN: 978-90-272-6587-6. (Finns som e-bok på Lnu.)

Ekerot, Lars-Johan. 2011. *Ordföljd, tempus och bestämdhet: föreläsningar om svenska som andraspråk*. Malmö: Gleerups. 186 s. ISBN: 91-40-67153-4

Flyman Mattsson, Anna. 2021. *Andraspråkets grammatik*. Lund: Studentlitteratur. ISBN: 9789144129129

Källström, Roger. 2012. *Svenska i kontrast. Tvärspråkliga perspektiv på svensk grammatik*. Lund: Studentlitteratur. 208 s. ISBN: 978-91-44-05573-2

Philipsson, Anders. 2013. Svenskans morfologi och syntax i ett andraspråksperspektiv. I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Lund: Studentlitteratur. s. 121–145. 24 s. ISBN: 978-91-44-07065-0

Av institutionen tillhandahållet material. Ca 20 s.

Delkurs 2. Att läsa, skriva och lära på ett andraspråk 7,5 hp

Cummins, Jim. 2017. *Flerspråkiga elever. Effektiv undervisning i en utmanande tid*. Stockholm: Natur & Kultur. s. 89–120. ISBN: 978-91-27-81875-0

Danielsson, Kristina. 2013. Multimodalt meningskapande i klassrummet. I: Wedin, Åsa & Hedman, Christina (red.). *Flerspråkighet, litteracitet och multimodalitet*. Lund: Studentlitteratur. s. 169–185. 16 s. ISBN: 978-91-44080-52-9

Engblom, Charlotte. 2013. Medier, flerspråkighet och multimodal texthantering. I: Wedin, Åsa & Hedman, Christina (red.). *Flerspråkighet, litteracitet och multimodalitet*. Lund: Studentlitteratur. s. 189–205. 16 s. ISBN: 978-91-44-08052-9

Flyman Mattsson, Anna. 2021. *Andraspråkets grammatik*. s. 21–46. Lund: Studentlitteratur. ISBN: 9789144129129

Hedman, Christina. 2012. Läsutveckling hos flerspråkiga elever. I: Salameh, Eva-Kristina (red.). *Flerspråkighet i skolan*. Stockholm: Natur & Kultur. s. 78–95. 17 s. ISBN: 978-91-27-42172-1

Hedman, Christina & Magnusson, Ulrika. 2017. Samtal om lärobokstext på två språk: Textsamtalets stöttande funktion för spansksvensktalande ungdomar med och utan uppfattade läshinder. *Nordand*, 12(1), 23–44.

Kuyumcu, Eija. 2013. Genrepedagogik som verktyg i språk och kunskapsutvecklande undervisning och lärande” I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Lund: Studentlitteratur. s. 605–628. 23 s. ISBN: 978-91-44-07065-0

Magnusson, Ulrika. 2013. Skrivande på ett andraspråk. I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Lund: Studentlitteratur. s. 633–657. 22 s. ISBN: 978-91-44-07065-0

Nygård Larsson, Pia. 2013. Text, språk och lärande i naturvetenskap. I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger. (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Lund: Studentlitteratur. s. 579–601. 22 s. ISBN: 978-91-44-07065-0

Prentice, Julia & Sköldberg, Emma. 2013. Flerordsenheter – ur ett andraspråksperspektiv. I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger. (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Lund: Studentlitteratur. s. 197–216. 19 s. ISBN: 978-91-44-07065-0

Schmidt Carina. 2013. 'Sen tittade jag och tittade jag. Sen blev den jättebra'. Elevnära texter och strategier för läsförståelsen. I: Wedin, Åsa & Hedman, Christina. (red.). *Flerspråkighet, litteracitet och multimodalitet*. Lund: Studentlitteratur. s. 93–117. 24 s. ISBN: 978-91-44-08052-9

Didaktisk litteratur

Enström, Ingegerd. 2020. *Ordens värld: Svenska ord – struktur och inläring*. Lund: Studentlitteratur. 111 s. ISBN: 978-91-7382-888-8

Enström, Ingegerd. 2013. Ordförråd och ordinläring – med särskilt fokus på avancerade inlärare. I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger. (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Lund: Studentlitteratur. s. 169–192. 23 s. ISBN: 978-91-44-07065-0

Roe, Astrid. 2014. *Läsdidaktik. Efter den första läsinläringen*. Malmö: Gleerups. s. 15–191. 176 s. ISBN: 978-91-40-68582-7

Visén, Pia & Halleson, Yvonne. 2019. *Att arbeta med yrkes- och ämnestexter i gymnasieskolan: En didaktisk handbok*. Stockholm: Natur & Kultur. 186 s. ISBN: 9789127819825

Av institutionen tillhandahållet material. Ca 50 s.

Delkurs 3. Betyg och bedömning i svenska som andraspråk, 3 hp

Borgström, Eric & Ledin, Per. 2014. Bedömarvariation: Balansen mellan teknisk och hermeneutisk rationalitet vid bedömning av skrivprov. *Språk & stil*, (24), s. 133–165.

William, Dylan. 2019. *Att följa lärande: formativ bedömning i praktiken*. Lund: Studentlitteratur. 264 s. ISBN: 978-91-44-08369-8

Skolverket. Senaste upplagan. *Bedömning och betygssättning i gymnasieskolan*. Stockholm: Fritzes. 37 s.

Skolverket. Senaste upplagan. *Bygga svenska. Bedömningsstöd för nyanlända elevers språkutveckling i årskurs 7-9 och i gymnasieskolan*. 122 s.

Skolverket. Senaste upplagan. *Kunskapsbedömning i skolan – praxis, begrepp, problem och möjligheter*. Stockholm: Fritzes 58 s.

Skolverket. Senaste upplagan. *Läroplan Svenska som andraspråk för grundskolan*. Stockholm: Fritzes. s. 239–257. 18 s.

Skolverket. Senaste upplagan. *Läroplan Svenska som andraspråk för gymnasiet*. Stockholm: Fritzes. s. 182–202. 20 s.

Skolverket. Senaste upplagan. *Utbildning i svenska för invandrare. Kursplan och kommentarer*. Stockholm: Fritzes. 51 s.

Av institutionen tillhandahållet material. 150 s.

Delkurs 4. Flerspråkighet, 7,5 hp

Bijvoet, Ellen & Fraurud, Kari. 2013. 'Rinkebysvenska' och andra konstruktioner av språklig variation i dagens flerspråkiga Sverige. I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger. (red.), *Svenska som andraspråk - i forskning undervisning och samhälle*. Lund: Studentlitteratur. s. 369–396. 28 s. ISBN: 978-91-44-07065-0

Bultena, Sybrine, Dijkstra Ton & van Hell, Janet G. 2015. Switch cost modulations in bilingual sentence processing: evidence from shadowing. *Language, Cognition and Neuroscience* 30(5). s. 586–605.

Charalambous, Panayiota, Charalambous, Constadina & Zembylas, Michalinos. 2016. Troubling translanguaging: language ideologies, superdiversity and interethnic conflict. *Applied Linguistics Review*, 7(3), s. 327–352.

Håkansson, Gisela. 2019. *Tvåspråkighet hos barn i Sverige*. 2:a uppl. Lund: Studentlitteratur. 189 s. ISBN: 978-91-44-11629-7

Jonsson, Carla. 2010. Makt och identitetsrelaterade funktioner i kodväxling. I: Musk, Nigel & Wedin, Åsa. (red.). *Flerspråkighet, identitet och lärande: skola i ett föränderligt samhälle*. Lund: Studentlitteratur. s. 127–143. 16 s. ISBN: 978-91-44-05986-0

Jonsson, Rickard. 2013. Inget tjafs och inget bråk – om skötsam svenskhet och

ordningsstörande förtortsslang. I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger. (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning undervisning och samhälle* s. 397-414. 15 s. Lund: Studentlitteratur. ISBN: 978-91-44-07065-0

Milani, Tomasso. 2013. Språkideologiska debatter i Sverige. I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger. (red.) *Svenska som andraspråk – i forskning undervisning och samhälle* Lund: Studentlitteratur. s. 343–367. 35 s. ISBN: 978-91-44-07065-0

Skollagen, S. F. S. 2010. 800. Stockholm: Utbildningsdepartementet. I urval. (Tillgänglig på nätet.)

Skolverket. Senaste upplagan. *Studiehandledning på modersmålet - att stödja kunskapsutvecklingen hos flerspråkiga elever. Ett stödmaterial.* 58 s.

SOU 2017:91. *Nationella minoritetsspråk i skolan – förbättrade förutsättningar till undervisning och revitalisering.* Betänkande av Utredningen förbättrade möjligheter för elever att utveckla sitt nationella minoritetsspråk. Stockholm. I urval ca 240 s. (Tillgänglig på nätet.)

Spetz, Jennie. 2014. *Debatterad och marginaliserad. Perspektiv på modersmålsundervisningen.* Språkrådet. 54 s. ISBN: 978-91-86-95916-6

Stroud, Christopher. 2013. Halvspråkighet och rinkebysvenska som språkideologiska begrepp. I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger. (red.) *Svenska som andraspråk – i forskning undervisning och samhälle* Lund: Studentlitteratur. s. 313–342. 30 s. ISBN: 978-91-44-07065-0

Svensson, Gudrun. 2017. *Transspråkande i praktik och teori.* Stockholm: Natur & Kultur. 244 s. ISBN: 978-91-27-81820-0

Svensson, Gudrun, Rosén, Jenny, Straszer, Boglárka & Wedin, Åsa. 2018. *Greppa flerspråkigheten: en resurs i lärande och undervisning.* Skolverket. 158 s. ISBN: 978-91-75-59316-6

Svensson, Gudrun. & Torpsten, Ann-Christin. 2013. "Makt och litteracitet. Modersmåls lärare skriver om modersmålsundervisning". I: Skjelbred, Dagrun og Veum, Aslaug (red.). *Literacy i læringskontekster.* Oslo: CappelenDamm Akademisk. 10 s. ISBN: 978-82-02-40598-4

Av institutionen tillhandahållet material. 200 s.

Delkurs 5. Litteraturdidaktik, 7,5 hp

Vetenskaplig litteratur

Andersson, Maria & Druker, Elina (red.). 2017. *Mångkulturell barn- och ungdomslitteratur.* Lund: Studentlitteratur. s. 127–144, 181–197, 251–264. 46 s. ISBN:

978-91-4411181-0

Bergman, Lotta. 2014. Textval i en global värld. I: Boglind, Ann, Holmberg, Per & Nordenstam, Anna. (red.). *Mötesplatser – texter för svenskämnet*. Lund: Studentlitteratur. s. 245–264. 19 s. ISBN: 978-91-4407780-2

Heith, Anne. 2006. *Texter – medier – kontexter: introduktion till textanalys i svenskundervisningen på grundskolan och i gymnasiet*. Lund: Studentlitteratur. 150 s. ISBN: 978-91-44-04515-3

Ingemansson, Mary. 2020. *Lärande genom skönlitteratur. Djupläsning, förståelse, kunskap*. I urval (ca 50 s). Lund: Studentlitteratur. ISBN: 978-91-44-13617-2

Langer, A. Judith. 2005. *Litterära föreställningsvärldar. Litteraturundervisning och litterär förståelse*. Göteborg: Daidalos. 190 s. ISBN: 978-91-71-73226-8

Molloy, Gunilla. 2011. *Selma Lagerlöf i mångfaldens klassrum*. Lund: Studentlitteratur. ISBN: 978-91-44-05937-2

Nordenstam, Anna & Olin-Scheller, Christina. 2022. *Lättläst: Bokmarknad, ungdomslitteratur, skola*. I urval (ca 50 s). Möklinta: Gidlunds förlag. ISBN 978-91-78-44499-1

Nordenstam, Anna. 2020. Litteraturdidaktik. I Schottenius Cullberg, Sigrid, Hedberg, Andreas & Svedjedal, Johan. (red.). *Litteraturvetenskap II*. Lund: Studentlitteratur. s. 69–88. (20 s.) ISBN 978-91-44-13625-7

Artiklar tillkommer som tillhandahålls av institutionen, ca 100 s.

Skönlitteratur

Asaad, Arkan. *Stjärnlösa nätter*. Valfri utgåva.

Laestadius, Ann-Helen. *SMS från Soppero*. Valfri utgåva

Moberg, Vilhelm. *Utvandrarna*. Valfri utgåva.

Söderberg, Hjalmar. *Pälsen*. (Tillhandahålles av institutionen.)

Söderberg, Hjalmar. *Pälsen*. Lättläst. Vilja förlag. 16 s.

Tranströmer, Tomas. *Några dikter*. (Tillhandahålles av institutionen.)

Skönlitteratur tillkommer i form av två romaner som väljs i samråd med läraren samt noveller som tillhandahålls av institutionen, ca 100 s.

Referenslitteratur

Bergsten, Staffan & Lars Ellerström. 2004. *Litteraturhistoriens grundbegrepp*. Lund: Studentlitteratur. 234 s. ISBN: 978-91-44-04255-8